شنبه
۳ مرداد ۱۴۰۵- ۱۰ صفر ۱۴۴۸ - ۲۵ جولای ۲۰۲۶- شماره ۳۰۹۸-پیاپی ۴۴۱۶

صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»

مدیرمسئول: عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۱۰۵۲۸۸ - ۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶

ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com

تلفن: ۸۲۱۹۰ (داخلی-۱۰۸)

توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۱۰۵۲۸۸

تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱

روابط عمومی: pr@smtnews.ir

چاپخانه: صمیم

www.smtnews.ir
info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews
instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com
http://eitaa.com/smtnews
https://ble.ir/smtnews

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

عکس روز

مردی میان دو جبهه

منبع: ایرنا

چالش‌های کارآفرینی در ایران

از دهه ۷۰ شمسی با اجرای سیاست‌های تعدیل اقتصادی و خصوصی‌سازی، ایران مفهوم کارآفرینی را به شکل جدی‌تری نسبت به قبل تجربه کرد. رشد واحدهای صنعتی خصوصی و آموزش‌های اقتصادی و مدیریتی همگی بر مفهوم کارآفرینی به عنوان یک رشته علمی تاکید می‌کردند. اکنون بعد از گذشت ۳ دهه، چالش‌های کارآفرینی در ایران موضوع بیشتر محافل علمی است. تحریم‌های بین‌المللی که در اواسط دهه ۸۰ علیه ایران وضع شد، به یکی از مهم‌ترین موانع و چالش‌های کسب و کار و کارآفرینی در ایران تبدیل شده است.

کارآفرینی مسیر ساده‌ای نیست

در دنیای پرنوسان امروز، کارآفرین کسی است که با نگاهی متفاوت، فرصتی را آن‌جا می‌بیند که دیگران فقط بحران می‌بینند. اما مزایا و معایب کارآفرینی در ایران دو سوی یک مسیر پرفراز و نشیب‌اند؛ از یک‌سو چالش‌هایی مثل بروکراسی، بی‌ثباتی اقتصادی و کمبود حمایت مالی، و از سوی دیگر فرصت‌هایی طلایی در دل بازارهای نوظهور، بستر دیجیتال و نیروی جوان خلاق. اگرچه مسیر ساده‌ای نیست، اما با آموزش، برنامه‌ریزی و جسارت می‌توان بر موانع غلبه کرد و آینده‌ای متفاوت ساخت. کارآفرینی در ایران برای آن‌هایی است که به‌جای منتظر ماندن، خودشان دست به ساختن می‌زنند. در این شرایط اگر دولت بخواهد از ظرفیت عظیم کارآفرینان بهره‌برداری کند، باید در کاهش موانع نقش فعالی ایفا کند. سیاست‌گذاری هوشمندانه، یکی از مهم‌ترین عوامل موفقیت اکوسیستم کارآفرینی در هر کشوری است.

موانع دسترسی به منابع مالی و سرمایه‌گذاری را محدود و مشکلات بسیاری در زمینه صادرات و واردات ایجاد کردند. نوسانات اقتصادی و تورم‌های ناشی از آن باعث شد کارآفرینان با چالش‌های کسب و کار جدید و استارتاپ‌ها روبه‌رو شوند و چرخه کارآفرینی در دست‌اندازهای بسیاری قرار گیرد.

کارآفرینی در ایران با وجود ظرفیت‌های فراوان، با چالش‌های متعددی مواجه است که در حوزه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و قانونی وجود دارند. در ادامه برخی از مهم‌ترین چالش‌ها را بررسی می‌کنیم:

۱. چالش‌های اقتصادی کسب و کار

نوسانات ارزی یکی از مهم‌ترین موانع کارآفرینی در ایران است. تغییرات سریع نرخ ارز بر واردات مواد اولیه، صادرات و سودآوری کسب‌وکارها تأثیر منفی می‌گذارد. همچنین دسترسی محدود به منابع مالی و سرمایه‌گذاری، نرخ بالای سود بانکی و محدودیت‌های اعتباری از موانع اصلی شروع یا گسترش کسب‌وکارها هستند. تورم بالا به عنوان یکی دیگر از فاکتورهای اقتصادی از جمله چالش‌های راه‌اندازی کسب و کار جدید است که هزینه‌های تولید و عملیات را افزایش داده و سودآوری را کاهش می‌دهد.

یکی از چالش‌های کارآفرینی در ایران نوسانات ارزی است.

فشارهای مالی، استرس‌های ناشی از مدیریت مشکلات روزمره کسب‌وکار و احساس شکست می‌تواند به فرسودگی شغلی کارآفرینان منجر شود. این امر بر تصمیم‌گیری‌های مهم تأثیر گذاشته و علاوه بر تهدید سلامت روانی آنها می‌تواند زمینه‌ساز ناامیدی و کناره‌گیری از فعالیت‌های اقتصادی شود.

۲. چالش‌های قانونی و اداری کسب و کار

ایران در مقایسه با بسیاری از کشورها دارای فرآیندهای بروکراتیک پیچیده‌تر و زمان‌بر است که می‌توان این موضوع را به عنوان یکی از چالش‌های کارآفرینی در ایران قلمداد کرد. در کشورهای توسعه‌یافته‌ای مانند آلمان، امارات و امریکا، فرآیند ثبت شرکت و دریافت مجوزها بسیار ساده‌تر و سریع‌تر است و همچنین مشوق‌های دولتی برای استارتاپ‌ها در این کشورها بیشتر هستند. در حالی که در کشور ما سیستم مالیاتی پیچیده‌تر و حمایت‌های دولتی به اندازه دیگر کشورها قدرتمند نیستند. به همین دلیل است که یکی از فاکتورهای موثر در استخدام مدیرعامل میزان تسلط او بر قوانین اداری و مالی کشور است.

همچنین تغییرات مداوم و غیرقابل پیش‌بینی قوانین و مقررات، کارآفرینان را با ریسک‌های بیشتری روبه‌رو می‌کند و حمایت‌های لازم برای کارآفرینان و کسب‌وکارهای نوپا در برابر مشکلات حقوقی و اداری کافی نیست. این موارد به عنوان مهم‌ترین موانع کارآفرینی در ایران می‌تواند زمینه‌ساز بروز تقلب و تخلف‌های بسیاری شود که در ادامه آمده است:

- استفاده از ارتباطات غیررسمی یا پیشنهاد رشوه برای دور زدن فرآیند پیچیده و زمان‌بر کارهای اداری
- تقلب در گزارش‌های مالی، دست‌کاری در اسناد مالی یا حتی اختلاس برای پوشش دادن کسری‌ها
- تأسیس شرکت‌های جعلی یا ثبت اطلاعات نادرست در مدارک اداری برای دریافت خدمات و مجوزها

۳. چالش‌های فرهنگی و اجتماعی کسب و کار

فرهنگ حاکم در ایران نسبت به شکست در کسب‌وکار دید منفی دارد و این موضوع از جسارت افراد برای کارآفرینی می‌کاهد. ناامیدی در برابر مشکلات و کاهش اعتمادبه‌نفس، امروزه به یکی از مهم‌ترین موانع کارآفرینی در ایران تبدیل شده است.

یکی دیگر از چالش‌های کارآفرینی در ایران مربوط به تفکر سنتی صاحبان کسب‌وکار است. بسیاری از کارآفرینان دانش کافی در زمینه‌های مالی، مدیریتی، بازاریابی و فناوری ندارند و در زمینه MBA آموزش ندیده‌اند. این افراد به دلیل اینکه اعتقادی به ارتباطات و شبکه‌سازی ندارند، بسیاری از فرصت‌های همکاری خود را از دست می‌دهند. یکی از الزامات استخدام MBA در سازمان‌ها توانایی افراد در ایجاد اجماع میان سرمایه‌گذاران، دولتمردان و کارآفرینان دیگر است. در شرایط تحریم، هم‌افزایی و همکاری می‌تواند به کارآفرینان کمک کند تا با همکاری با دیگر کسب‌وکارها در صنایع مشابه یا مکمل، شبکه‌های صنعتی ایجاد کنند. این کار می‌تواند به تبادل اطلاعات، منابع و تجربیات کمک کند. همچنین در این شرایط این گروه می‌توانند منابع مالی و فناوری موردنیاز خود را از راه همکاری با استارتاپ‌ها یا شرکت‌های دیگر تأمین کنند.

۴. چالش‌های زیرساختی کسب و کار

در دنیای امروز بسیاری از کسب‌وکارها برای جذب مشتری و فروش محصولات یا خدمات خود به اینترنت وابسته‌اند. ضعف اینترنت به عنوان یکی از زیرساخت‌های اصلی کارآفرینی می‌تواند منجر به محدودیت در دسترسی به بازارهای آنلاین، تجارت الکترونیک و ابزارهای دیجیتال موردنیاز برای تبلیغات و فروش شود. به علاوه اینکه کندی سرعت اینترنت یکی از مهم‌ترین چالش‌های راه‌اندازی کسب و کار جدید در ایران است.

بسیاری از متقاضیان استخدام ماشین لرنینگ از کارفرمایان خود تقاضا دارند که زیرساخت‌های تأمین اینترنت پرسرعت را برای آنها فراهم کنند. چون برای بهره‌برداری از فناوری‌های نوین مانند ابرداده‌ها، هوش مصنوعی، تجزیه و تحلیل داده‌ها و سایر فناوری‌های دیجیتال، دسترسی به اینترنت پرسرعت و پایدار ضروری است. ضعف اینترنت باعث می‌شود که کارآفرینان نتوانند از این ابزارها به طور مؤثر بهره‌برداری کنند.

۵. چالش‌های بازار و تاثیر آن بر کسب و کار

ورود شرکت‌های دولتی یا شبه‌دولتی به بازارهای رقابتی، کسب‌وکارهای کوچک را تضعیف می‌کند. نمونه بارز این موضوع را می‌توان در بازار خودرو دید. این صنعت با وجود چند بازیگر محدود، با چالش‌های کارآفرینی بسیاری روبه‌روست که نه‌تنها به مانعی برای پیشرفت کسب‌وکارها تبدیل شده بلکه بازار سیاهی برای رشد دلالان اقتصادی نیز فراهم کرده است. از دیگر سو تقاضای محدود از جانب مشتریان هم یکی دیگر از موانع کارآفرینی در ایران است. شرایط اقتصادی ضعیف، قدرت خرید مردم را کاهش داده و بر تقاضای کالاها و خدمات تأثیر می‌گذارد.

۶. چالش‌های جهانی شدن

تحریم‌های اقتصادی و بانکی دسترسی کارآفرینان به بازارهای جهانی، سرمایه‌گذاران خارجی و فناوری‌های جدید را محدود کرده است. در نتیجه کانال‌های رقابت با شرکت‌های خارجی در بازارهای داخلی و خارجی عملاً مسدود شده و فضای خلاقیت و نوآوری در کارآفرینی محدود شده است.

سخن پایانی

کارآفرینی یک مسیر شغلی چالش‌برانگیز و در عین حال پرارزش است که به مجموعه‌ای منحصربه فرد از مهارت‌ها و کیفیت‌ها نیاز دارد. در حالی که اغلب بحث می‌شود که کدام ویژگی‌ها برای یک کارآفرین ضروری است، به همان اندازه مهم است که در نظر بگیریم کدام ویژگی‌ها مانع از تبدیل شدن فرد به یک کارآفرین موفق می‌شوند. در این نوشتار ۶ نمونه از اصلی‌ترین چالش‌های کارآفرینی در ایران را بررسی کردیم. از نوسانات اقتصادی و چالش‌های فرهنگی و زیرساختی تا مسیرهای پیچیده بروکراتیک، ضعف بازار کار و چالش‌های جهانی شدن، همگی از جمله مهم‌ترین موانع کارآفرینی در ایران هستند. چالش‌های راه‌اندازی کسب و کار جدید که در این یادداشت بررسی کردیم باعث افت روحیه و اعتمادبه‌نفس صاحبان مشاغل و ناامیدی آنها در ارائه راهکارهای خلاقانه می‌شود.

مهر تایید سهامداران بر عملکرد سال ۱۴۰۴ بانک ملت

با برپایی مجمع عمومی عادی سالیانه بانک ملت برای سال مالی منتهی به پایان اسفندماه ۱۴۰۴، عملکرد این بانک بورسی مورد تایید سهامداران قرار گرفت.

مجمع عمومی عادی سالیانه بانک ملت با حضور بیش از ۶۳.۴۱ درصد از سهامداران و به ریاست مسعود نصر اصفهانی رییس هیأت‌مدیره و نظارت علیرضا خاتون زاده ابیانه مدیرکل امور بانکی وزارت امور اقتصادی و دارایی و اسماعیل چمنی نماینده شرکت سرمایه‌گذاری سهام عدالت، منشی‌گری احمد خیرخواه مدیرکل حقوقی بانک ملت و با حضور نماینده سازمان بورس و اوراق بهادار برپا شد و پس از قرائت گزارش عملکرد هیات‌مدیره از سوی فرشید فرخ‌نژاد مدیرعامل بانک ملت و قرائت گزارش حسابرس و بازرس قانونی، سهامداران با رای قاطع صورت‌های مالی این بانک را تصویب کردند.

همچنین در این مجمع حسابرس و بازرس قانونی، صورت‌های مالی بانک ملت را از تمامی جنبه‌های با اهمیت، منطبق با استانداردهای حسابرسی و مطلوب ارزیابی کرد.

در این مجمع، تقسیم ۴۶ ریال سود (از محل سود جاری و انباشته) به ازای هر سهم بانک ملت به تصویب سهامداران رسید.

یادداشت

مسیر پر فراز و نشیب کارآفرینی در ایران

رضا محمد کاظمی
استاد دانشگاه

کارآفرینی در ایران با وجود پتانسیل‌های فراوان همچنان با چالش‌های بسیاری روبرو است،مسائل مختلفی از جمله حمایت ناکافی دولت، کمبود آگاهی در بخش خصوصی و نبود تعامل موثر دانشگاه‌ها با بخش صنعت مانع از رشد و شکوفایی این حوزه شده‌اند.

کارآفرینی به‌عنوان یکی از عوامل اصلی توسعه اقتصادی در بسیاری از کشورها شناخته شده است، با این حال در ایران نیز علیرغم توجه‌های زیادی که در اسناد بالادستی و برنامه‌های اقتصادی به این مقوله شده است، هنوز بسیاری از ظرفیت‌های کارآفرینی به‌درستی شناسایی و به کار گرفته نمی‌شوند.

در این راستا کرسی یونسکو در کارآفرینی دانشگاه تهران و صندوق‌های ملی کارآفرینی از جمله نهادهایی هستند که به‌دنبال ایجاد بستر مناسب برای رشد کارآفرینی هستند، اما همچنان باید برای برطرف کردن چالش‌ها و موانع این حوزه تلاش بیشتری صورت گیرد، ازجمله عوامل مؤثر در رشد کارآفرینی حمایت‌های دولتی، تعامل دانشگاه‌ها با صنعت و مسائل مربوط به تأمین مالی استارتاپ‌ها است.

کرسی یونسکو از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، که در دانشگاه تهران فعالیت‌های مختلفی در این زمینه انجام می‌شود؛ پیش از این نیز زحمات بسیاری در این حوزه انجام شده است، اما همچنان نیاز به توجه بیشتر به مسائل کارآفرینی در سطح کشور داریم، برای مثال در حوزه اشتغال کارآفرینی ممکن است، به طور مستقیم با اشتغال‌زایی مرتبط نباشد، چرا که وظیفه اصلی کارآفرینی توسعه است، کارآفرینان به طور عمده مسئول نوآوری، توسعه و ارزش‌آفرینی در سیستم‌های مختلف هستند، نه تنها اشتغال‌زایی یک مثال واضح از این موضوع تاکسی‌های اینترنتی هستند که با وجود اینکه اشتغال‌زایی می‌کنند، همزمان می‌توانند برخی از مشاغل قدیمی همچون تاکسی‌های تلفنی را از بین ببرند.

دولت باید نقش خود را در زمینه کارآفرینی به‌طور هوشمندانه‌تری ایفا کند، زیرا زمانی که از دولت کارآفرین صحبت می‌شود، منظور دولتی است که به نوآوری و توسعه کمک می‌کند، حال دولت‌ها از طریق ایجاد بسترهای مناسب، همچون صندوق‌های حمایت از کارآفرینی به کارآفرینان کمک کنند.

تأثیر پارک‌های علم و فناوری

صندوق‌های ملی کارآفرینی در ایران اگرچه بودجه‌های زیادی را اختصاص می‌دهند، اما متأسفانه گاهی این منابع به درستی به پروژه‌های واقعی کارآفرینی اختصاص نمی‌یابد، چرا که داوری‌ها توسط متخصصین این حوزه انجام نمی‌شود و بیشتر به شرکت‌های سطحی و استارتاپ‌های غیرواقعی اختصاص داده می‌شود.

اگر پارک‌های علم و فناوری به‌درستی مدیریت شوند، می‌توانند نقش مهمی در توسعه کارآفرینی ایفا کنند، همچنین دانشگاه‌ها به ویژه در رشته‌هایی همچون مهندسی و علوم پایه باید به سمت تولید ثروت از طریق نوآوری‌های علمی حرکت کنند، این در حالی است که برخی از مدیران پارک‌ها از تخصص‌های غیر کارآفرینی برخوردارند، که مانع توسعه واقعی استارتاپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان می‌شود، لازم است مسئولین این پارک‌ها از میان افرادی با تخصص‌های اقتصادی و کارآفرینی انتخاب شوند تا بتوانند این شرکت‌ها را به درستی هدایت کنند.

روش‌های تأمین مالی کسب و کارهای نوپا

یکی از چالش‌های اساسی کارآفرینی در ایران آشنا نبودن بخش خصوصی با روش‌های تأمین مالی نوآورانه است؛ بسیاری از سرمایه‌گذاران در ایران به دلیل آگاهی نداشتن ترجیح می‌دهند که منابع مالی خود را در بازارهایی همچون مسکن یا ارز سرمایه‌گذاری کنند، به همین علت دولت باید در این زمینه آگاهی‌رسانی کند و بسترهایی را برای جذب سرمایه به سمت استارتاپ‌ها و کسب و کارهای نوپا فراهم آورد، کشورهایی همچون ایالات متحده و اروپا از سرمایه‌گذاران خطرپذیر (Venture Capitalists) برای حمایت از این کسب و کارها استفاده می‌کنند، که این رویکرد باید در ایران نیز تقویت شود.

کارآفرینی بانوان در ایران نیاز به حمایت ویژه دارد، دولت باید فضای کسب و کار را برای بانوان تسهیل کند و آنها را به سمت توسعه کسب و کارهای خود سوق دهد، اگرچه در دانشگاه‌ها بانوان به طور قابل توجهی حضور دارند و تعداد زیادی از فارغ‌التحصیلان زن در رشته‌های مختلف است، اما هنوز در سطح استارتاپ‌ها و کسب و کارهای نوپا شاهد کمبود حضور بانوان هستیم، حال برای افزایش مشارکت زنان در این حوزه نیاز به ایجاد بسترهای حمایتی و آموزشی ویژه برای آنها داریم.

نقش کارآفرینی در اقتصاد کشور

کارآفرینان می‌توانند نقشی حیاتی در پیش برد اقتصاد کشور ایفا کنند، بسیاری از کشورهای پیشرفته همچون مالزی وزارت کار خود را به وزارت کارآفرینی تبدیل کرده‌اند تا بر توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط تمرکز کنند، این رویکرد می‌تواند به ایجاد اشتغال و افزایش تولید ناخالص داخلی کمک کند، در ایران نیز باید بر روی این مدل‌ها تمرکز کنیم و به کارآفرینان جوان کمک کنیم تا توانمندی‌های خود را به شکل مؤثری به‌کار گیرند.

نمایشگاه‌ها و بازارچه‌های محلی می‌توانند نقش مهمی در توسعه کارآفرینی ایفا کنند، بسیاری از دانشجویان و کارآفرینان جوان ایده‌های خلاقانه‌ای دارند، که نیاز به بسترهای مناسب برای عرضه و فروش دارند، دولت می‌تواند با برگزاری نمایشگاه‌های استانی و بین‌المللی به این کارآفرینان کمک کند تا محصولات خود را به بازار عرضه کنند، این بازارچه‌ها می‌توانند به‌عنوان پل ارتباطی بین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان عمل کنند و در نتیجه موجب رشد کسب و کارهای نوپا شوند.

برای رسیدن به اهداف کارآفرینی و توسعه اقتصادی پایدار لازم است که دولت، دانشگاه‌ها و بخش خصوصی همکاری بیشتری داشته باشند، در بسیاری از اسناد بالادستی کشور اهمیت کارآفرینی به‌طور ویژه‌ای مطرح شده است، اما در عمل این مفاهیم به‌طور کامل اجرایی نمی‌شوند، برای رفع این مشکل باید سیستم‌های اجرایی و دانشگاهی کشور را به‌طور هماهنگ با یکدیگر در راستای تقویت محیط کارآفرینی و نوآوری قرار داد.

پتانسیل‌ها و موانع

برای شکوفایی کارآفرینی در ایران و تبدیل آن به موتور محرکه اقتصاد نیاز است، که دولت بخش خصوصی و دانشگاه‌ها همکاری‌های موثرتری داشته باشند، ایجاد بسترهای مناسب برای تأمین مالی، توسعه نوآوری و بهبود فرآیندهای آموزشی و حمایتی از جمله اقداماتی هستند، که می‌توانند در این مسیر مفید واقع شوند.

تمرکز بیشتر بر توانمندسازی زنان کارآفرین و استفاده از تجربه‌های موفق کشورهای دیگر می‌تواند، به ایجاد محیطی مطلوب‌تر برای کارآفرینی در ایران منجر شود، به‌طور کلی نقش دولت به‌عنوان یک تسهیل‌گر و حمایتگر از نوآوری و کارآفرینی برای تحقق اهداف اقتصادی پایدار و متوازن در کشور ضروری است.